

นางสาวจอมขวัญ คงสกุล, CFA CAIA

ผู้ช่วยเลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ทีมโฆษก และฝ่ายตราสารหนี้

ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Environment) สังคม (Social) และธรรมาภิบาล (Governance) หรือ “ESG” เป็นเรื่องทั่วโลกรู้ว่าสำคัญ เพราะนอกจากจะกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต สภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนและสังคมแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์ ความเสี่ยง ในการดำเนินธุรกิจ ต้นทุนการระดมทุน มูลค่าสินทรัพย์ ตลอดจนผลการดำเนินงานและการเติบโตอย่างยั่งยืน ของกิจการด้วย

ที่ผ่านมา ก.ล.ต. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุน จึงมุ่งส่งเสริมกิจการในตลาด ทุนให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวผ่านการจัดกิจกรรมที่สร้างความตระหนักรู้ และนำ ESG ไปประยุกต์ใช้เพื่อ สร้างคุณค่าในกระบวนการทำธุรกิจ ตลอดจนเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้สังคมและผู้ลงทุนรับทราบ เพื่อสามารถ ใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน โดยผลักดันให้ผู้ลงทุนสถาบันต่าง ๆ นำประเด็นด้าน ESG มาประกอบการ วิเคราะห์ คัดเลือกหลักทรัพย์ และตัดสินใจลงทุนภายใต้ **“หลักธรรมาภิบาลการลงทุน (Institutional Investor Code : I-Code)”** ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติในการลงทุนในกิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่จะส่งผลให้ผลตอบแทนของเงินลงทุนเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม นำไปสู่ความเสี่ยง 2 ด้าน ได้แก่ **1) ความเสี่ยงด้านกายภาพ (Physical Risk)** จาก ผลกระทบทางตรงของการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เช่น ภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อท่อที่เกี่ยวข้อง ภัยแล้งกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร โดยไทยติดอันดับที่ 26 ของประเทศที่มีความเสี่ยงด้าน climate change และกรุงเทพฯ ยังติดอันดับ 1 ใน 10 เมืองที่มีโอกาสจมน้ำเร็วที่สุดในโลก **2) ความเสี่ยงจากการ เปลี่ยนผ่าน (Transition Risk)** เนื่องจากนโยบายทางการเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมผู้บริโภค ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ กิจการที่มีได้ใส่ใจในการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินธุรกิจ อย่างเพียงพอ ย่อมมีโอกาสสร้างความเสียหายและมีความเสี่ยงในการทำธุรกิจได้ เช่น บริษัทน้ำมันที่ทำ น้ำมันดิบรั่วลงทะเล ส่งผลให้สัตว์ทะเลตาย ปะการังเสียหาย มีสารอันตรายปนเปื้อนในทะเล กระทบต่อชุมชน ทั้งด้านการท่องเที่ยว การค้าขาย และการทำประมง ตลอดจนสุขภาพของคนในท้องถิ่น ซึ่งนอกจากบริษัท จะเสียชื่อเสียงแล้วยังถูกฟ้องร้องค่าเสียหายเป็นจำนวนมาก

ปัจจัยด้านสังคม ส่งผลกระทบต่อทั้ง **1) ภายใน** เช่น การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม สวัสดิการพนักงาน การเคารพสิทธิมนุษยชน โดยพนักงานที่มีคุณภาพชีวิตไม่เหมาะสม ย่อมไม่สามารถทำงานให้กิจการได้อย่าง เต็มกำลัง **2) ภายนอก** ได้แก่ การผลิตและการให้บริการอย่างมีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม ธุรกิจ ต่อเนื่อง ลูกค้า และผู้ถือหุ้น เช่น การซื้อวัตถุดิบจากเกษตรกรด้วยราคาที่เป็นธรรม เพราะหากเกษตรกร ยากจน ไม่มีเงินลงทุนในการเพาะปลูก หรือไม่มีเงินจับจ่ายใช้สอย ธุรกิจก็อยู่ไม่ได้

ปัจจัยด้านธรรมาภิบาล ได้แก่ การทำหน้าที่ของกรรมการ การบริหารจัดการ การกำกับดูแลภายในที่โปร่งใส เป็นรากฐานสำคัญในการสร้างคุณค่าของกิจการอย่างยั่งยืน ตัวอย่างเช่น กรณีผู้บริหารของกิจการใช้ข้อมูล ภายในหรือทุจริตฉ้อโกง นอกจากจะถูกทางการลงโทษแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อตรงต่อการบริหารจัดการ และ ผลการดำเนินงานของกิจการด้วย หรือในกรณีธุรกิจเครื่องสำอางขาดจรรยาบรรณในการทำธุรกิจ ใช้วัตถุดิบ ไม่มีคุณภาพเพราะเห็นว่าราคาถูกมาผลิต ทำให้สภาพผิวลูกค้าเสียหาย ต่อไปลูกค้าก็จะไม่กลับไปซื้อสินค้าอีก

หลายท่านอาจมองว่า ESG ทำให้กิจการมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายสูงขึ้น แต่ในความเป็นจริง นอกจาก ESG จะส่งเสริมภาพลักษณ์ของกิจการแล้ว ยังอาจ**ช่วยสร้างรายได้ หรือ พัฒนากระบวนการผลิตเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพ ลดต้นทุน** เช่น โครงการพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อใช้ในโรงงาน การเปลี่ยนขยะเป็นเชื้อเพลิงหรือ แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มที่ทำให้กิจการสามารถลดต้นทุนการผลิต การคิดค้นสินค้าและบริการ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น วัสดุสร้างอาคารที่ระบายความร้อนหรือประหยัดพลังงาน รถยนต์พลังงานไฟฟ้า หลอดและถ้วยซิลิโคนที่นำกลับมาใช้ได้ ถือเป็น การสร้างคุณค่าแก่สินค้า ขยายตลาดใหม่ และเพิ่มรายได้ จากกลุ่มลูกค้าที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันที่ผู้บริโภคมักจะเลือกสินค้าและบริการ จากกิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

โดยสรุปจะเห็นว่าเรื่อง ESG เป็นเรื่องใกล้ตัวที่กระทบต่อชีวิตประจำวัน และยังมีผลต่อผลกำไรและ ความอยู่รอดของธุรกิจ ซึ่งในที่สุดจะส่งผลต่อผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ของกิจการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะยาว จึงไม่แปลกใจที่ผู้ลงทุนทั่วโลกล้วนให้ความสำคัญและนำเรื่อง ESG มาประกอบการตัดสินใจลงทุน ผู้ลงทุนสถาบันหลายราย เช่น NN Investment Partners BlackRock และ BNP Paribas ให้ข้อมูลว่าคะแนนด้าน ESG มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับผลตอบแทนจากการลงทุน ในกิจการในระยะยาว และในปัจจุบันมีกองทุนหุ้นมากกว่า 1,500 กองที่เลือกลงทุนในธุรกิจที่ปฏิบัติตาม กรอบ ESG มูลค่าสินทรัพย์รวม 6 แสนล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นจากมูลค่า 2 แสนล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2553 โดยบริษัทจดทะเบียนไทยหลายรายก็ได้คะแนน ESG ดีในระดับเวทีโลก ทำให้มีโอกาสได้รับความสนใจและได้รับเงินทุนมากกว่าด้วย

ในตอนต่อไปจะขอยุทธถึงแนวโน้มการลงทุนอย่างยั่งยืน (sustainable investment) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในฝั่งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งบริหารเงินลงทุนแก่สมาชิกเพื่อใช้ยามเกษียณ เพราะการเลือกลงทุนที่ถูกต้อง ย่อมมีผลอย่างมากต่อผลตอบแทนในระยะยาวของสมาชิกกองทุน ดังนั้น จะดีหรือไม่หากเราในฐานะสมาชิก กองทุนเรียกร้องผู้จัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ **“ไม่ให้ลงทุนในกิจการที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สังคม และธรรมาภิบาล”** ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์ ตลอดจนผลการดำเนินงานและ อื่น ๆ แล้ว ในที่สุดจะส่งผลต่อผลตอบแทนของกองทุน โดย ก.ล.ต. จะผลักดันเรื่องดังกล่าวกับกองทุนสำรอง เลี้ยงชีพและกองทุนส่วนบุคคลของ ก.ล.ต. ก่อนเพื่อส่งสัญญาณที่ชัดเจน และเป็นตัวอย่างสำหรับภาคเอกชน

“หากโลกยั่งยืน ธุรกิจก็ยั่งยืน ผลการลงทุนก็ยั่งยืน”

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

“ก.ล.ต. ดูแลตลาดทุน เพื่อให้คุณมั่นใจ”